

Utbildningscentret För Yrkestrafik I Sverige AB

Org.nr. 556262-9179

Beslut för gymnasieskola med yrkesprogram

efter tillsyn i Täby Yrkesgymnasium
belägen i Täby kommun

Tillsyn i Täby Yrkesgymnasium

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Utbildningscentret För Yrkestrafik I Sverige AB under hösten 2015. Täby yrkesgymnasium besöktes av Skolinspektionen den 20 oktober 2015 och den 21 oktober 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Det finns ingen officiell statistik tillgänglig i Skolverkets databas SIRIS då elevantalet är för litet.

Enligt handlingar från skolan var den genomsnittliga betygspoängen för avgångseleverna 10,5 läsåret 2014/2015 och 10,15 läsåret 2013/2014. Läsåret 2014/2015 erhöll 38 procent av eleverna yrkesexamen och 62 procent studiebevis inom tre år. Samtliga elever som deltog i de nationella proven i Matematik 1a, Svenska 3 och Engelska 5 och 6 vårterminen 2015 fick godkända provbetyg.

Trygghet och studiero

Enligt elever, lärare och rektor är eleverna trygga på skolan. Enligt en enkät till eleverna i årskurs 2 uttryckte 100 procent att de känner sig trygga i skolan.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-03-30
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-03-30
8. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-03-30
9. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister i skolans elevhälsa. Eleverna har inte reell tillgång till elevhälsans samtliga kompetenser och elevhälsan

Beslut

2015-12-21
4 (18)

Dnr 44 - 2015:4061

används heller inte främst i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Skolinspektionens tillsyn visar även att skolenheten behöver utveckla det systematiska kvalitetsarbetet vad avser uppföljning, analys och utvecklingsåtgärder, samt planering av genomförande av åtgärderna.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Utbildningscentret För Yrkestrafik I Sverige AB att senast den 30 mars 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Utbildningscentret För Yrkestrafik I Sverige AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska säkerställa att eleverna ges tillgång till samtliga kompetenser en elevhälsa ska innehålla.
- Huvudmannen ska även säkerställa att elevhälsan ges förutsättningar att främst användas i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.
- Rektorn ska se till att organisera och använda elevhälsan så att den används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen för utbildningen.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen är det huvudmannens ansvar att eleverna ges tillgång till elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst användas förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I förarbetena till skollagen betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling (prop 2009/10:165 s. 276).

Enligt inkomna handlingar från huvudmannen inför Skolinspektionens tillsynsbesök framgår att huvudmannen köper in elevhälsa av ett vårdföretag. Alla elever i årskurs 1 träffar skolsköterska för hälsosamtal och eleverna kan boka tid hos skolsköterskan när hon är på skolan. Av handlingarna framgår vidare att tid kan bokas vid behov hos vårdföretaget för skolsköterska, kurator, skolläkare och psykolog. Skolans elevvårdsteam träffas varannan vecka och består av rektor, specialpedagog och två elevassistenter. Rektorn uppger i intervju att skolsköterskan har börjat delta på elevvårdsteamets möten.

Under Skolinspektionens besök på skolan uppger elever att de aldrig har hört att skolan har en psykolog och skolläkare. Eleverna uppger att de träffar skolsköterskan i årskurs 1. En elev uppger att eleverna kan boka tid hos skolsköterskan och kuratorn eller så tar eleverna det med rektorn eftersom "hon ändå" är på skolan. Lärare uppger att skolan har en kurator som kan tillkallas vid behov, men lärarna vet inte om kuratorn har tagits i anspråk. De känner heller inte till om psykolog och skolläkare har varit på skolan. I intervju med skolans elevvårdsteam, specialpedagogen och skolans två elevassistenter, uppges att de inte har tillgång till psykolog och läkare, men att kuratorn finns vid behov. Elevvårdsteamet uppger att det fanns behov av kurator förra året, men att elevassistenterna hoppar in och "tar lite av kuratorsfunktionen". I intervju med elevvårdsteamet, specialpedagogen och två elevassistenter, framkommer att rektorn ofta tar rollen som kurator och att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet är ett gemensamt arbete på skolan. Rektorn uppger att när eleverna kontaktar rektorn och hon känner att det går utöver hennes kompetens föreslår hon att de kontaktar vårdföretaget.

Lärare uppger att de inte vet hur elevhälsans kompetenser, förutom specialpedagogen, används i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Enligt lärarna är det de som arbetar förebyggande med eleverna och som stöttar eleverna om de får problem. Lärare uppger att många elever har sömnproblem och är trötta på dagen.

Rektorn uppger att det är mest skolsköterskans som arbetar förebyggande utifrån vad som händer i samhället och hälsofrämjande genom att tala med eleverna om hälsa. En lärare uppger att skolan har haft besök från RFSU och Non smoking generation. En barnmorska och en socionom har även träffat eleverna i årskurs 2 efter ett initiativ från rektorn. Rektorn uppger att hon har bokat tid med en kurator som ska komma till skolan. Kuratorn tillhör inte vårdföretaget skolan köper tjänster från.

Efter tillsynsbesöket har huvudmannen inkommit med handlingar i vilka det framgår att bolaget har slutit avtal med ett annat vårdbolag. Enligt huvudmannen kommer det nya upplägget ge skolan "ett väsentligt bättre och mer omfattande elevstöd" som framförallt arbetar förebyggande och kommer att omfatta skolläkare, skolsköterska, skolkurator, specialpedagog samt studie- och yrkesvägledare. Av handlingarna framgår att i verksamheten ska det finnas psykologresurs som konsulteras vid behov. Studie- och yrkesvägledaren och skolläkaren har, enligt uppgifter från huvudmannen, redan börjat. Specialpedagog och kurator är under rekrytering och rekryteringen beräknas bli klar före julen 2015. Avtalet med den förra vårdföretagär uppsagt, men löper till sommaren. Från och med årsskiftet 2015-2016 avslutas uppdragen med den nuvarande specialpedagogen och studie- och yrkesvägledaren.

Utifrån vad som framkommit i tillsynsärendet bedömer Skolinspektionen att eleverna vid Täby yrkesgymnasium saknar reell tillgång till elevhälsans samtliga kompetenser. För flera elever är endast specialpedagogen och skolsköterskan kända. Varken elevvårdsteamet eller lärarna känner till om och i vilken utsträckning kuratorn tagits anspråk och uppger att skolan inte har tillgång till läkare och psykolog. Enligt huvudmannen är heller inte samtliga kompetenser rekryterade än i det vårdföretag som huvudmannen slutit avtal med.

Skolinspektionen bedömer vidare att elevhälsans kompetenser i dag inte används i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för att stödja elevernas utveckling mot målen. Denna bedömning gör Skolinspektionen mot bakgrund av att skolpersonalen inte känner till hur elevhälsans kompetenser, förutom specialpedagogen och till viss del skolsköterskan, används i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Det sker heller ingen samverkan mellan

elevhälsans kompetenser på skolan, bland annat deltar inte de psykologiska och psykosociala kompetenserna på elevvårdsteamets möten.

Huvudmannen behöver därför fortsätta att vidta åtgärder så att eleverna får reell tillgång till elevhälsans samtliga kompetenser. Vidare måste huvudmannen och rektorn vidta åtgärder så att elevhälsan, oavsett i vilken form den anlitas, ska kunna användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs Utbildningscentret för yrkestrafik i Sverige AB att vidta åtgärder för att avhjälpta bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivet ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödoändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnen, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Utbildningscentret För Yrkestrafik I Sverige AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att skolans resultat, i synnerhet elevernas kunskapsresultat, i förhållande till de nationella målen för utbildningen följs upp och analyseras i syfte att identifiera, planera och genomföra utvecklingsåtgärder.
- Rektorn ska även se till att uppföljningen, analysen, planeringen och genomförandet av utvecklingsåtgärderna dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla verksamheten. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, elever och övrig personal. Inriktningen för det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Vidare ska det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

I förarbetena till skollagen framgår att arbetet med att utveckla verksamheten är en process där en analys och värdering av bland annat skolans resultat och redan vidtagna åtgärder måste ligga till grund för beslut om åtgärder för förbättring. Det innebär att huvudmannen ska ha ett kvalitetssystem med struktur, rutiner, processer och resurser, vilket är en förutsättning för ledning och styrning av verksamheten (prop 2009/10:165 s. 304).

När det gäller dokumentationsskyldighet uttalas i förarbetena att det inte krävs "någon detaljerad reglering av innehåll i och struktur för dokumentationen, men rimligen bör information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder ingå" (prop 2009/10:165 s. 305).

På frågan hur skolan arbetar med kvalitetsarbete uppger en lärargrupp i intervju det saknas en genomförd analys av elevernas resultat. Lärarna uppger vidare att arbetet är i en förändringsfas. Skolans pedagogiska möten är nya för höstterminen och på dessa möten går lärarna igenom "Skolverkets mål" och

Beslut

2015-12-21
10 (18)

Dnr 44 - 2015:4061

diskuterar hur lärarna ska arbeta i klassrummen med eleverna. Enligt lärarna dokumenteras mötena nuförtiden och skolan har påbörjat ett arbete som syftar till att utveckla pedagogiken.

En annan lärargrupp redogör i intervju för några förbättringsåtgärder skolan har vidtagit under hösten 2015. Till exempel har eleverna delats in i två undervisningsgrupper i matematik för att lärarna bättre ska kunna tillmötesgå elevernas olika behov och förutsättningar, och elever som behöver hjälp i ett visst ämne kan få hjälp på den extratid som skolan har satt ut vid lunchtid. Lärarna uppger vidare att de följer upp elevernas kunskapsresultat och prognosen för elevernas kunskapsresultat kontinuerligt under läsåret. Enligt lärarna har skolan utvärderat betygen, resultaten på de nationella proven, samt jämfört med tidigare år. Lärarna uppger vidare att specialpedagogen följer upp resultaten för eleverna som har svårt att klara kunskapskraven. Enligt lärarna är det systematiska kvalitetsarbetet ett förbättringsområde för läsåret och skolan kommer framöver att ha alla delar i det systematiska kvalitetshjulet.

Den ställföreträdande rektorn, som tillträdde i juni detta år, uppger att hon inte kan svara på hur det systematiska kvalitetsarbetet sett ut bakåt i tiden, men att hon, tillsammans med en lärare, har sammanställt elevernas kunskapsresultat. Hon uppger att skolan, efter höstlovet, ska ge ut en elev- och lärarenkät som är riktad mot "olika områden" för att få fram verktyg och mätresultat, samt att resultaten från den så kallade mitterminskonferensen kommer att användas för att se om eleverna behöver stöd av något slag. Rektorn uppger att skolan har kommit igång med det systematiska kvalitetsarbetet, men att skolan inte har hunnit igenom hela hjulet, och att det blir först efter mitterminskonferensen som skolan kan börja planera åtgärder utifrån "hjulet".

Skolinspektionen har inför tillsynen begärt in dokumentation av skolans kvalitetsarbete. Skolan har inkommit med dokumenten "Systematiskt kvalitetsarbete läsåret 2014/2015" samt "Verksamhetsplan läsåret 2015/2016". I dokumentet "Systematiskt kvalitetsarbete läsåret 2014/2015" framgår bland annat att nästan hälften av eleverna i årskurs 3 ansökt om att få läsa ett fjärde år på grund av att de inte nått målen för utbildningen. Det framgår vidare att några elever har avbrutit studierna. De resultat som redovisas i dokumentet är andelen elever som går kvar på skolan i årskurs 3 (det vill säga elever som inte hoppat av utbildningen), andelen eleverna med "slutbetyg av avgångseleverna", andelen elever som fått godkända betyg i Svenska 1 och 2, Engelska 5 och Matematik 1, samt resultat från en elevenkät. I avsnittet "Prioriterade områden 2014/2015" anges att skolans mål bland annat är att alla elever ska uppnå slutbetyg och beslutade åtgärder för att nå målen är "konkretisering av kurser, planering inför bedömning och betygssättning".

Mot bakgrund av vad som har framkommit i tillsynen bedömer Skolinspektionen att skolans kvalitetsarbete inte uppfyller skollagens krav. Skolan nyligen har påbörjat ett systematiskt kvalitetsarbete, men arbetet innehåller ännu inte alla delar i kvalitetshjulet, det vill säga uppföljning, analys, planering och genomförande av utvecklingsåtgärder. Av det dokumenterade kvalitetsarbetet saknas en sammanställning av elevernas kunskapsresultat i samtliga kurser. Det saknas även analyser av orsakerna till bristerna eller möjliga förbättringsområden avseende elevernas kunskapsresultat. Av dokumentationen framgår heller varken vilka utvecklingsåtgärder skolan vidtog tidigare år för att öka elevernas kunskapsresultat och skolans måluppfyllelse eller om åtgärderna har lett till önskat resultat. För att en skola ska kunna anses bedriva ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete ska utvecklingsåtgärderna baseras på en analys av orsakerna till eventuella brister eller möjliga förbättringsområden, samt att skolan sedan följer upp om åtgärderna fått avsedd effekt.

Skolan behöver därför fortsätta arbetet med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, vad gäller både dokumentationen och själva kvalitetsarbetet. Kvalitetsarbetet behöver i högre grad bli en process där uppföljning, analys av kunskapsresultat, planering och genomförande av utvecklingsåtgärder hänger samman på ett tydligt sätt. Kvalitetsarbetet behöver också, enligt Skolinspektionen, dokumenteras på ett sådant sätt att det blir effektivt och ändamålsenligt för skolans verksamhet. Skolan behöver systematiskt och kontinuerligt följa upp elevernas resultat i samtliga kurser. Skolan behöver även följa upp och dokumentera hur skolan uppfyller övriga mål som anges i skollagen, läroplanen och andra föreskrifter som gäller för verksamheten för att identifiera förbättringsområden och vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen. Åtgärderna som vidtas ska följas upp för att se om de fått avsedd effekt, det vill säga förbättrat elevernas kunskaper eller i övrigt ökat skolans måluppfyllelse.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs Utbildningscentret för yrkestrafik i Sverige AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I

arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Utbildningscentret För Yrkestrafik I Sverige AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på gymnasieskolenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i gymnasieskolan, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se sidan 5 och följande sidor i detta beslut.

Motivering till bedömning av brist

Se motivering på sidan 5 och följande sidor i detta beslut.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs Utbildningscentret för yrkestrafik i Sverige AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

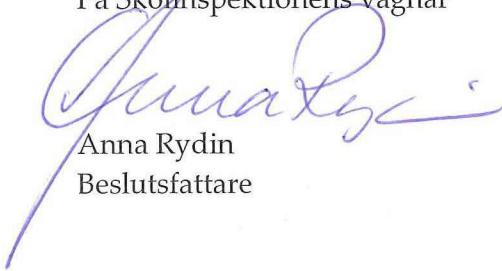
Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studietrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själva samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorerna tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Henriette Wejdmark
Föredragande

Beslut

2015-12-21
16 (18)

Dnr 44 - 2015:4061

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Täby Yrkesgymnasium

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Täby Yrkesgymnasium

Täby yrkesgymnasium är en fristående gymnasieskola i Täby kommun. Huvudmannen för skolan är Utbildningscentret för yrkestrafik i Sverige AB (orgnr 556262-9179). Enligt uppgifter från skolan läser 47 elever på fordon- och transportsprogrammet och 25 elever på introduktionsprogrammen yrkesintroduktion och programinriktat val höstterminen 2015. Vid tillfället för tillsynsbesöket leds skolan av en ställföreträdande rektor.